

คำวินิจฉัยอุทธรณ์ของหัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านประกันความมั่นคงในการทำงาน

ที่ ๕ /๒๕๖๒

เรื่อง สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] อุทธรณ์การรับจดทะเบียนของนายทะเบียน

ตามที่กรณีนาย [REDACTED] สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] มีหนังสือลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ยื่นอุทธรณ์ต่ออธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียน ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓ ที่รับจดทะเบียน [REDACTED] กับพวกรวม ๑๔ คน เป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ.๒๕๖๒ ซึ่งอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓ เจ้าหน้าที่ผู้ทำคำสั่งทางปกครองได้พิจารณาคำอุทธรณ์ดังกล่าวแล้ว ไม่เห็นด้วยกับ คำอุทธรณ์ทั้งหมดของ [REDACTED] จึงได้รายงานความเห็นพร้อมเหตุผลมายังหัวหน้ากลุ่มภารกิจ ด้านประกันความมั่นคงในการทำงาน ผู้มีอำนาจพิจารณาคำอุทธรณ์ตามความในมาตรา ๔๕ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านประกันความมั่นคงในการทำงาน ได้พิจารณาคำอุทธรณ์ [REDACTED] สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] คำวินิจฉัยและรายงานความเห็นพร้อมเหตุผล ของอธิบดีกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓ ข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และพยานหลักฐานต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง แล้ว มีประเด็นที่ต้องพิจารณา และมีความเห็น ดังนี้

สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ได้จัดประชุมใหญ่สามัญประจำปี ๒๕๖๑ เมื่อวันที่ ๑๕ มีนาคม ๒๕๖๒ ณ ห้องวทัญญู ณ ถลาง [REDACTED] มีสมาชิกเข้าร่วมประชุมจำนวน ๑๐๒ คน จากสมาชิกทั้งหมด จำนวน ๕๗๗ คน การประชุมจึงครบองค์ประชุมตามข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ข้อ ๑๖ ซึ่งระเบียบวาระที่ ๓ ข้อ ๓.๑ การเลือกตั้งกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ซึ่งที่ประชุมมีมติเห็นชอบผลการเลือกตั้งกรรมการบริหารสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] จำนวน ๑๔ คน และเมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม ๒๕๖๒ [REDACTED] รักษาการประธานสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ได้ยื่นคำขอจดทะเบียนเป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] เมื่อนายทะเบียนได้ตรวจสอบผู้มีรายชื่อขอจดทะเบียนเป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] จำนวน ๑๔ คน แล้ว เห็นว่าผู้ยื่นจดทะเบียน ทั้ง ๑๔ คน เป็นผู้มีความสมัครใจและไม่มีลักษณะต้องห้ามให้เป็นกรรมการ สหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ และข้อบังคับของสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] แล้ว จึงรับจดทะเบียนเป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒

ไม่เห็นด้วยกับการรับจดทะเบียนกรรมการฯ จึงมีหนังสือ ลงวันที่ ๘ กรกฎาคม ๒๕๖๒ ยื่นอุทธรณ์การรับจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ตามใบสำคัญแสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ตามพระราชบัญญัติแรงงาน รัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ ต่อนายทะเบียน สรุปรเป็น ๒ ประเด็น ดังนี้

๑. กรณีอุทธรณ์ให้นายทะเบียนพิจารณาไม่รับจดทะเบียนให้แก่ เป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ เนื่องจากเป็นผู้ขาดคุณสมบัติไม่สามารถเป็นสมาชิก สหภาพแรงงาน ฯ และคณะกรรมการบริหารสหภาพแรงงาน ฯ ตามข้อบังคับสหภาพแรงงานฯ ข้อ ๒ ข้อ ๖ (๑) ข้อ ๘ (๓) และข้อ ๒๕ (๑)

๒. กรณีที่อุทธรณ์ว่า ตำแหน่งผู้ตรวจการ ระดับ ๘ มีตำแหน่ง เทียบเท่าระดับหัวหน้ากอง ขาดคุณสมบัติไม่สามารถเป็นสมาชิกและกรรมการสหภาพแรงงานได้ เนื่องจากข้อบังคับ สหภาพแรงงานฯ ข้อ ๖ (๑) ประกอบข้อ ๒ ที่กำหนดสหภาพแรงงานฯต้องเป็นพนักงาน ที่มีต่ำกว่าระดับหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าลงมา

ประเด็นที่ ๑ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๖ บัญญัติว่า “ฝ่ายบริหาร” หมายความว่า ลูกจ้างระดับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการจ้าง เลิกจ้าง ขึ้นค่าจ้าง ตัดค่าจ้าง หรือลดค่าจ้าง มาตรา ๕๑ วรรคสอง บัญญัติว่า ห้ามมิให้ฝ่ายบริหารเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน มาตรา ๕๖ วรรคหนึ่ง บัญญัติว่า กรรมการสหภาพแรงงานหรืออนุกรรมการสหภาพแรงงาน ตามมาตรา ๕๕ ต้องเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงานนั้น ข้อบังคับสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ข้อ ๒ กำหนดว่า “พนักงาน” หมายถึง พนักงาน ที่มีตำแหน่งต่ำกว่าระดับหัวหน้ากองหรือเทียบเท่าลงมา ข้อ ๖ กำหนดว่า สมาชิกสหภาพแรงงานต้องมีคุณสมบัติ ดังนี้ (๑) เป็นพนักงานหรือลูกจ้าง กคช.ฯลฯ จากบทบัญญัติดังกล่าวได้กำหนดคุณสมบัติของกรรมการสหภาพแรงงานว่าจะต้องเป็นสมาชิกของสหภาพแรงงาน ซึ่งสมาชิกสหภาพแรงงานจะต้องเป็นพนักงานหรือ และสมาชิกสหภาพแรงงานจะต้องไม่เป็นฝ่ายบริหาร ซึ่งลูกจ้างที่เป็นฝ่ายบริหารจะต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ ๒ ประการ คือ ประการแรก ต้องเป็นลูกจ้าง ระดับผู้บังคับบัญชา หมายถึง หัวหน้าหน่วยงานต่างๆ และลูกจ้างอื่นที่อยู่ในระดับเดียวกัน และประการที่สอง มีอำนาจดังกล่าวเป็นอำนาจเช่นเดียวกับอำนาจของนายจ้างที่ใช้ในการบังคับบัญชาลูกจ้าง จากข้อเท็จจริง ปรากฏว่า ตำแหน่งผู้ตรวจการ ระดับ ๘ สังกัดคณะผู้ตรวจการ ซึ่งตามโครงสร้างการบริหาร องค์กรของ ตำแหน่งผู้ตรวจการ ระดับ ๘ เป็นตำแหน่งลอย ไม่มีผู้ได้บังคับบัญชา ไม่มีอำนาจใน การจ้าง เลิกจ้าง ขึ้นค่าจ้าง ตัดค่าจ้าง หรือลดค่าจ้าง มี ผู้ตรวจการ ระดับ ๑๐ เป็นหัวหน้าคณะผู้ตรวจการ ประกอบหนังสือ ที่ พม ๕๑๐๗/๐๕๐๔ ลงวันที่ ๒๓ เมษายน ๒๕๖๒ หนังสือสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ ที่ สร.กคช.๐๔๑/๒๕๖๒ ลงวันที่ ๓๐ เมษายน ๒๕๖๒ และหนังสือ ที่ พม ๕๑๐๗/๑๗๐ ลงวันที่ ๑๓ พฤษภาคม ๒๕๖๒ แจ้งว่า ไม่ได้เป็นลูกจ้างระดับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการจ้าง เลิกจ้าง ขึ้นค่าจ้าง ตัดค่าจ้าง หรือลดค่าจ้าง จึงมิใช่ฝ่ายบริหารตามความหมายของมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ อันจะเป็นผู้ต้องห้ามมิให้เป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน แต่อย่างใด

ประเด็นที่ ๒ พิจารณาแล้วเห็นว่า พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ มาตรา ๔๔ วรรคสอง บัญญัติว่า ข้อบังคับของสหภาพแรงงานต้องมีสาระที่สามารถเอื้ออำนวยให้การดำเนินงาน ของสหภาพแรงงานเป็นไปโดยเกิดความเป็นธรรมและรักษาประโยชน์ของสมาชิกและลูกจ้างในรัฐวิสาหกิจ และต้องไม่มีสาระเป็นการกีดกันการเข้าเป็นสมาชิกหรือต้องขาดจากสมาชิกภาพโดยไม่มีเหตุอันควร

จากบทบัญญัติดังกล่าวกำหนดให้การดำเนินงานเป็นไปด้วยความเป็นธรรมและประโยชน์ของสมาชิกและลูกจ้าง จากข้อเท็จจริง แม้ข้อบังคับของสหภาพแรงงาน ฯ จะกำหนดไว้ตามมติที่ประชุมใหญ่และได้รับการจดทะเบียนเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นสมาชิกสหภาพแรงงาน ฯ แต่การนำมาบังคับใช้ต้องเป็นไปตามบทบัญญัติของมาตรา ๔๔ วรรคสอง แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ คือ ต้องไม่มีผลเป็นการกีดกันการเข้าเป็นสมาชิกหรือต้องขาดจากสมาชิกภาพโดยไม่เหตุอันควรได้ ประกอบกับหลักฐานการประชุมใหญ่และการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงาน ฯ ย้อนหลังตั้งแต่ปี ๒๕๕๓ เป็นต้นมา ปรากฏว่ากรรมการสหภาพแรงงาน ฯ ที่ดำรงตำแหน่งระดับ ๘ ได้รับการเลือกตั้ง และได้รับการจดทะเบียน โดยมีได้มีการโต้แย้งหรือคัดค้านเกี่ยวกับคุณสมบัติการเป็นสมาชิก ตามข้อบังคับสหภาพแรงงาน ฯ ข้อ ๖ (๑) ประกอบข้อ ๒ แต่อย่างไร

ดังนั้น [REDACTED] ไม่ได้เป็นลูกจ้างระดับผู้บังคับบัญชาที่มีอำนาจในการจ้าง เลิกจ้าง ขึ้นค่าจ้าง ตัดค่าจ้าง หรือลดค่าจ้าง ที่เป็นฝ่ายบริหารตามมาตรา ๖ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ จึงมีคุณสมบัติเป็นสมาชิกและกรรมการสหภาพแรงงาน ฯ ตามมาตรา ๕๑ มาตรา ๕๖ แห่งพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ประกอบข้อบังคับสหภาพแรงงาน ฯ ข้อ ๖ (๑) และข้อ ๒๕ (๑) การรับจดทะเบียนกรรมการ ฯ นายวรเดช ขวัญแก้ว กับพวกรวม ๑๔ คน จึงชอบด้วยตามมาตรา ๔๕ พระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓

ด้วยข้อเท็จจริง ข้อกฎหมาย และเหตุผลข้างต้น เห็นว่าคำอุทธรณ์ของ [REDACTED] สมาชิกสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ทั้งหมดฟังไม่ขึ้น และการที่อธิบดีกรมสวัสดิการ และคุ้มครองแรงงาน ในฐานะนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ มีคำสั่งรับจดทะเบียน [REDACTED] เป็นกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจการเคหะแห่งชาติ ตามใบสำคัญ แสดงการจดทะเบียนกรรมการสหภาพแรงงานรัฐวิสาหกิจ [REDACTED] ตามพระราชบัญญัติแรงงานรัฐวิสาหกิจสัมพันธ์ พ.ศ. ๒๕๔๓ ลงวันที่ ๒๑ มิถุนายน พ.ศ. ๒๕๖๒ นั้น ถูกต้องและเหมาะสมแล้ว

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๕ วรรคสองและวรรคสาม แห่งพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ ประกอบข้อ ๒ (๔) ของกฎกระทรวง ฉบับที่ ๔ (พ.ศ. ๒๕๔๐) ออกตามความในพระราชบัญญัติวิธีปฏิบัติราชการทางปกครอง พ.ศ. ๒๕๓๙ มาตรา ๒๑ วรรคหก แห่งพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน พ.ศ. ๒๕๓๔ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยพระราชบัญญัติระเบียบบริหารราชการแผ่นดิน (ฉบับที่ ๕) พ.ศ. ๒๕๔๕ ประกอบข้อ ๓๒ (๒) ของกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ พ.ศ. ๒๕๔๕ ซึ่งแก้ไขเพิ่มเติมโดยกฎกระทรวงว่าด้วยกลุ่มภารกิจ (ฉบับที่ ๒) พ.ศ. ๒๕๔๖ และคำสั่งกระทรวงแรงงาน ที่ ๕๓๘/๒๕๖๑ ลงวันที่ ๑๓ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๖๑ จึงวินิจฉัยยกอุทธรณ์ของ [REDACTED]

วินิจฉัย ณ วันที่ ๔ กันยายน พ.ศ. ๒๕๖๒

นายวิวัฒน์ จิระพันธุ์วานิช

รองปลัดกระทรวงแรงงาน

หัวหน้ากลุ่มภารกิจด้านประกันความมั่นคงในการทำงาน